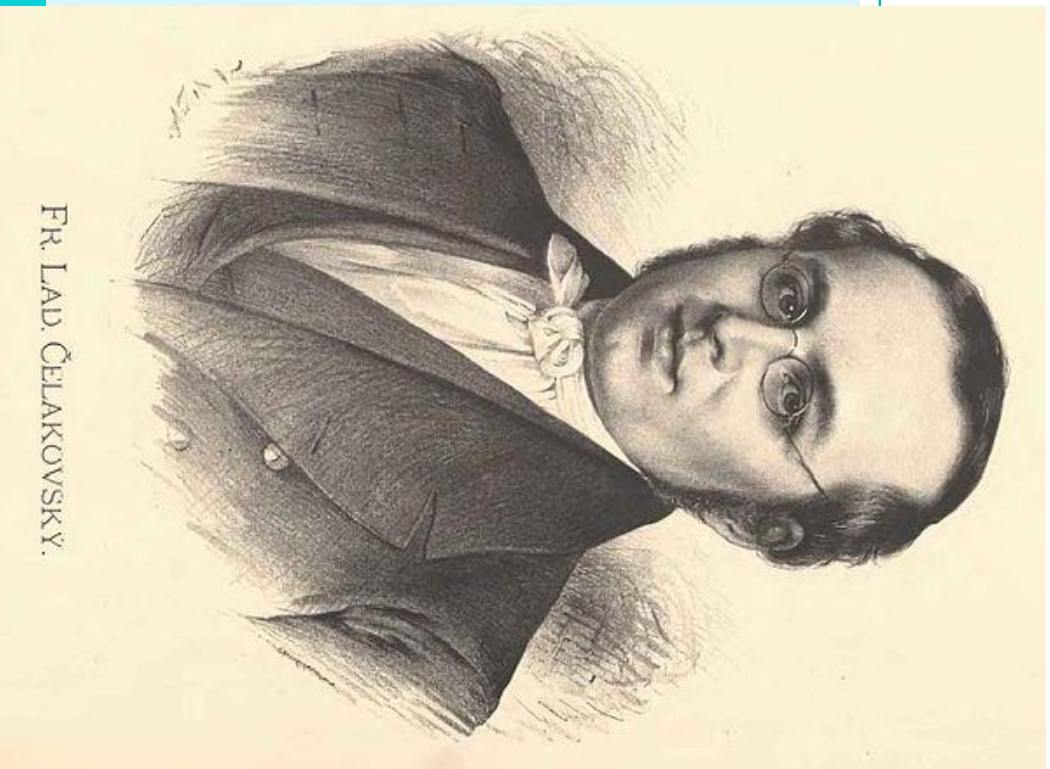

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_CJL_614
Předmět:	Český jazyk a literatura
Tematický okruh:	Česká a světová literatura od počátků do 19. století
Autor, spoluautor:	Mgr. Petra Lefanová
Název DUMu:	František Ladislav Čelakovský
Pořadové číslo DUMu:	14
Stručná anotace:	
Prezentace seznamuje žáky s životem a dílem Františka Ladislava Čelakovského.	
Ročník:	1.
Obor vzdělání:	63-41-M/01 Ekonomika a podnikání, 65-42-M/02 Cestovní ruch, 66-41-L/01 Obchodník
Metodický pokyn:	Prezentace slouží jako doplněk pro výklad učitele. Otázky mohou žáci zpracovat písemně, případně mohou sloužit jako kontrolní test.
Výsledky vzdělávání:	Žák chápe význam tvorby F. L. Čelakovského. Autora zasadí do kontextu české literatury, rozumí pojmu ohlasová poezie.
Vytvořeno dne:	22. 9. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-09-21]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jan_Vil%C3%ADmek_-_Franti%C5%A1ek_Ladislav_%C4%8Celakovsk%C3%BD.jpg

František Ladislav Čelakovský

FR. LAD. ČELAKOVSKÝ.

1799–1852

František Ladislav Čelakovský – život

- narodil se ve Strakonících
- studoval gymnázium v Českých Budějovicích a Písku
- z lycea v Českých Budějovicích byl vyloučen za četbu Husových děl
- studia nikdy nedokončil
- věnoval se samostudiu
- živil se jako vychovatel a překladatel – zejména německé a anglické literatury

- socha Čelakovského
v rodných
Strakonících

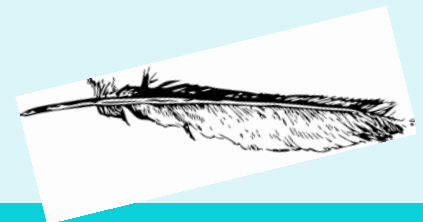

František Ladislav Čelakovský

Novinářská činnost:

- redaktor **Pražských novin** a jejich přílohy **Česká včela** (týdeník)
- přínos: **přejímání zahraničních článků** přímo z cizojazyčných novin (nejen německých)
- jmenován **profesorem české řeči a literatury** na pražské univerzitě
- z obou míst byl **vyloučen** – v reakci na události označil cara Nikolaje I. za tyrana

F. L. Čelakovský

- později působil jako profesor slavistiky na univerzitě ve Vratislavi
- na konci života se vrátil do Prahy

Čelakovský na titulní straně prvního čísla čas. Zlatá Praha z r. 1864 (čas. založil Vítězslav Hálek)

František Ladislav Čelakovský

- celý život se zabýval **národopisnou činností** - sběrem a studiem českých a slovanských lidových písní a přísloví
- **Slovanské národní písně**
- sborník - 3 svazky slovanské lidové poezie přeložené do češtiny
- **Mudrosloví národu slovanského ve příslovích**
- sbírka slovanských lidových přísloví

František Ladislav Čelakovský

Těžištěm tvorby je tzv.

ohlasová poezie

- je to druh poezie, která čerpá z anonymní lidové tvorby
- napodobuje obsah i formu **ústní lidové slovesnosti**
- v západních zemích se ohlasová poezie rozvíjí v souvislosti s kultem **folkloru**
- u nás je to z důvodu absence umělecké literatury

Folklor

- z angl. slova **folk** – „lid“, **lore** – „tradice“
- hudební, taneční i dramatické vyjádření kultury určitého regionu
- **folklórní obřady** se týkají různých událostí v životě člověka: dožínky, posvícení, Velikonoce, Vánoce, narození dítěte, úmrtí, svatba
- folklor se projevuje v architektuře, rukodělných výrobcích, gastronomii, oblékání (regionální kroje)
- projevuje se i v lidové slovesnosti – pohádky, pověsti, báje, písně...

Fotografie jihočeského folklórního souboru při ZŠ J. Š. Baara - **Bárováček**

vlastní fotografie autora

František Ladislav Čelakovský - dílo

Ohlas písní ruských (1829)

- nápodoba ruské lidové **epiky**
- čerpal z ruských **bylin** – básně o bohatýrech, kteří sloužili svému knížeti, lidu, vlasti
- např. Ijla Muromec, Ilja Volžanín, Čurila Plenkovič
- **hrdinské skutky** jsou v bylinách podány s nadsázkou
- oslavuje hrdinství, sílu
- **rusismy**
- časté paralely, přirovnání

František Ladislav Čelakovský - dílo

Ohlas písní českých (1839)

- převládají skladby **lyrické**, milostné, žertovné, satirické
- pohled na český lidový život, venkovský lid

- mezi epické básně řadíme úvodní baladu

Toman a lesní panna

- tragický příběh milence, kterého na cestě lesem svede lesní panna do záhuby

František Ladislav Čelakovský

Další sbírky:

- Smíšené básně
- Růže stolistá

Zajímavost:

- užíval pseudonymy
- Marcián Hromotluk
- Žofie Jandová

Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-
[cit. 2013-09-21]. Dostupné z:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:FLCelakovsky_by_Purkyne.jpg?uselang=cs

Závěrečný malý test

1. Vysvětlete pojmy – folklor, slavistika, rusismus.
2. Zamyslete se nad tím, proč ještě dnes existují folklórní soubory? Co je jejich smyslem?
3. Co je to ohlasová poezie?
4. Myslíte si, že byste mohli být vyloučeni ze studií za četbu Husovy Postily jako Čelakovský? Vysvětlete.
5. Do jakého díla zařadíte baladu Toman a lesní panna? O čem balada vypráví?
6. Zamyslete se nad tím, proč někteří autoři používali pseudonymy?

Zdroj

- *Literatura pro 1. ročník středních škol.* první vyd. Brno: Didaktis, 2008. ISBN 978-80-7358-115-2.
- PROKOP, Vladimír. *Dějiny literatury od starověku do počátku 19. století: pro výuku literatury na středních školách.* první vyd. Karlovy Vary: O. K.-Soft, 2008.
- PROKOP, Vladimír. *Teorie literatury: aneb Několik praktických slovníčků literárních pojmů.* první. Sokolov: O. K. -Soft, 2005.
- Zdroje obrázků citovány přímo v textu
- obrázky ze sady klipartů -<http://www.pdclipart.org/index.php>